

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę. Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

BLOK TEMATYCZNY I

Pytania testowe

- Zgodność merytoryczną i czasową osiągniętych przychodów i związanych z nimi kosztów, realizowaną m.in. poprzez zaliczanie do aktywów jednostki określonych kosztów, zakłada zasada:
 - ostrożności,
 - memoriału,
 - współmierności.**
- Obowiązek dokonywania odpisów aktualizujących wartości aktywów jest realizacją zasady:
 - ostrożności,**
 - współmierności,
 - memoriału.
- Rok obrotowy:
 - trwa zawsze 12 pełnych miesięcy,
 - to zawsze rok kalendarzowy lub inny okres trwający 12 kolejnych miesięcy,
 - w przypadku zmiany roku obrotowego, pierwszy po zmianie, trwa dłużej niż 12 kolejnych miesięcy.**
- Poddanie badaniu sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą jest elementem:
 - kontroli wewnętrznej,
 - rachunkowości,**
 - kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej sprawozdania finansowego.
- Prezentacja w pasywach bilansu jednostki małej rozliczeń międzyokresowych związane jest z realizacją zasady:
 - memoriału,
 - współmierności,**
 - istotności.
- Odpisy aktualizujące wartość należności w jednostkach mikro:
 - tworzone są obowiązkowo, zgodnie z zasadą memoriału,
 - mogą być nietworzone, przy rezygnacji ze stosowania zasady ostrożności,**
 - mogą być nietworzone, jeżeli wynika to ze stosowania zasady współmierności przychodów i kosztów.
- Realizacją zasady ostrożności i memoriału jest uwzględnienie w wyniku finansowym:
 - wszystkich poniesionych pozostałych kosztów operacyjnych,**
 - wszystkich pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych,
 - wyłącznie niewątpliwych pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.
- Jednostka gospodarcza zajmuje się wytwarzaniem ekskluzywnej biżuterii na zamówienie klientów. Zakupione na aukcji brylanty będą zaliczone do:
 - zapasów,**
 - inwestycji długoterminowych,
 - inwestycji krótkoterminowych.
- Wartość początkową środków trwałych zakupionych od innego podmiotu ustala się:
 - zawsze na poziomie ceny nabycia,**
 - zawsze na poziomie ceny zakupu, koszty związane z zakupem odnoszone są do pozostałych kosztów operacyjnych,
 - na poziomie ceny nabycia ale jeśli koszty zakupu nie są istotne, jednostka może wycenić środek trwały według jego ceny zakupu.

10. Należności i zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy:
- odpowiednio według bankowego kursu kupna/sprzedaży, który obowiązuje w dniu wyceny,
 - po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski,**
 - po średnim kursie Narodowego Banku Polskiego obowiązującym w dniu poprzedzającym dzień bilansowy.
11. Jeżeli na koniec roku obrotowego w jednostce małej suma pasywów wynosi 10.000 zł, wartość akcji własnych 2.000 zł, a zobowiązań 7.000 zł, to wartość aktywów netto wynosi:
- 8.000 zł,
 - 3.000 zł,**
 - 1.000 zł.
12. Zgodnie z ustawą o rachunkowości, jeżeli w myśl odrębnych przepisów, w ciągu roku dokonywane są odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego, to należy je wykazać ze znakiem ujemnym w odrębnej pozycji pasywów „Kapitał (fundusz) własny”, w pozycji:
- „Zysk (strata) z lat ubiegłych”,
 - „Zysk (strata) netto”,
 - „Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)”.**
13. Według ustawy o rachunkowości zakładowy fundusz świadczeń socjalnych wykazuje się w pasywach bilansu w grupie zobowiązań jako:
- fundusze specjalne,**
 - zobowiązania wobec pozostałych jednostek,
 - zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale.
14. Saldo końcowe Dt (Wn) konta „Rozliczenie wyniku finansowego” zostanie zaprezentowane w uproszczonym bilansie jednostki małej:
- po stronie pasywów ze znakiem dodatnim,
 - po stronie pasywów ze znakiem ujemnym,**
 - po stronie aktywów ze znakiem dodatnim.
15. Zadeklarowane, lecz niewniesione przez akcjonariuszy spółki małej wkłady zostaną zaprezentowane w jej uproszczonym bilansie:
- po stronie pasywów ze znakiem ujemnym,
 - po stronie aktywów ze znakiem ujemnym,
 - po stronie aktywów ze znakiem dodatnim.**
16. W rachunku zysków i strat za dany rok obrotowy należy wykazać wszystkie osiągnięte, przypadające na rzecz jednostki przychody ze sprzedaży produktów dotyczące danego roku obrotowego:
- wyłącznie, gdy w danym roku zostały uregulowane należności wynikające z transakcji sprzedaży tych produktów,
 - niezależnie od terminu ich zapłaty,**
 - wyłącznie, gdy w danym roku nastąpiło wydanie produktów z magazynu.
17. Do kosztów finansowych należy zaliczyć:
- dyskonto weksła własnego,**
 - odsetki od lokat bankowych,
 - koszty likwidacji nieruchomości inwestycyjnej.
18. Dokumentacja zasad (polityki) rachunkowości, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości:
- może mieć formę ustną lub pisemną,
 - powinna być sporządzona w języku polskim,**
 - nie jest wymagana, jeśli jednostka prowadzi księgi rachunkowe przy użyciu komputera.

19. Zakładowy plan kont, zgodnie z ustawą o rachunkowości:
- zawiera wyłącznie określenie symboli i nazw kont w odniesieniu do kont księgi głównej,
 - jest elementem ksiąg rachunkowych,
 - jest elementem dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości.**
20. Zgodnie z ustawą o rachunkowości, wprowadzenie do sprawozdania finansowego powinno zawierać opis przyjętych w polityce rachunkowości metod wyceny aktywów i pasywów:
- w odniesieniu do wszystkich pozycji bilansowych, niezależnie od tego czy w danym przypadku jednostka posiadała prawo wyboru metod wyceny,
 - w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru,**
 - wyłącznie w odniesieniu do znaczących pozycji aktywów i pasywów.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

W związku z rozpoczęciem prowadzenia ksiąg rachunkowych, przedsiębiorstwo „KOKO” prowadzące działalność produkcyjno-handlową dokonało spisu inwentarza. Inwentarz jednostki na dzień 1 stycznia 2022 roku obejmował następujące elementy:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (zł)
1.	Udzielona firmie X pożyczka (spłata ma nastąpić w całości za 16 miesięcy)	5 000
2.	Nabyte akcje obcych jednostek przeznaczone do sprzedaży w lutym 2022 r.	20 000
3.	Grunty wykorzystywane w prowadzonej działalności gospodarczej	190 000
4.	Kapitał zakładowy	300 000
5.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym połowa o terminie wymagalności 18 miesięcy	24 000
6.	Nabyty w celach inwestycyjnych grunt	140 000
7.	Środki pieniężne na rachunku bankowym	43 000
8.	Środki pieniężne w kasie przedsiębiorstwa	22 000
9.	Zobowiązanie z tytułu VAT za grudzień 2021 r.	18 000
10.	Należności od odbiorców (z tytułu sprzedaży), w tym połowa o terminie wymagalności 18 miesięcy	8 000
11.	Surowce wykorzystywane do produkcji	13 000
12.	Budowany we własnym zakresie budynek magazynowy	26 000
13.	Wartość wyprodukowanych wyrobów znajdujących się w magazynie	20 000
14.	Kapitał zapasowy	135 000
15.	Nabyta licencja programu finansowo-księgowego	7 000
16.	Zaciągnięta pożyczka, której spłata w całości przypada na grudzień 2022 r.	42 000
17.	Środki transportowe wykorzystywane w prowadzonej działalności gospodarczej	60 000
18.	Należności od ubezpieczyciela wymagalne w marcu 2022 r.	5 000
19.	Strata netto za 2021 r.	13 000
20.	Wartość dotychczasowego umorzenia środków trwałych wykorzystywanych w prowadzonej działalności gospodarczej	53 000

Dyspozycje:

Na podstawie spisu inwentarza należy obliczyć w podanej tabeli wymienione grupy majątku przedsiębiorstwa.

Rozwiązanie wzorcowe:

Grupa majątku	Obliczenia	Wartość bilansowa
Rzeczowe aktywa trwałe	$190.000+26.000+60.000 = 276.000$ $276.000 - 53.000 = 223.000$	223.000
Rzeczowe aktywa obrotowe	$13.000+20.000=33.000$	33.000
Inwestycje krótkoterminowe	$20.000+43.000+22.000=85.000$	85.000
Zobowiązania krótkoterminowe	$24.000+18.000+42.000= 84.000$	84.000
Kapitał własny	$A=223.000+33.000+85.000+5.000+140.000+$ $8.000+7.000+5.000=506.000$ $506.000-84.000=422.000$ lub $300.000 + 135.000 - 13.000 = 422.000$	422.000

Teoria i zasady rachunkowości

Zadanie 2 (za 15 punktów)

Założenia:

W spółce z o.o. DATA, prowadzącej działalność handlową, na koniec roku obrotowego stany wybranych kont przedstawiają się następująco (dane w zł):

Nazwa konta	Dt	Ct
Amortyzacja	9.000	
Zużycie materiałów i energii	6.000	
Usługi obce	14.000	
Wynagrodzenia	85.000	
Ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	16.000	
Podatki i opłaty	1.000	
Pozostałe koszty rodzajowe	3.000	
Rozliczenie kosztów rodzajowych		134.000
Przychody ze sprzedaży towarów		330.000
Wartość sprzedanych towarów	190.000	
Przychody ze sprzedaży materiałów		600
Wartość sprzedanych materiałów	300	
Przychody ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych		11.000
Koszt sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	11.500	
Odsetki naliczone		1.700
Dodatnie różnice kursowe		4.800
Ujemne różnice kursowe	4.400	
Podatek dochodowy	900	

Dyspozycje:

Na podstawie podanych informacji należy sporządzić rachunek zysków i strat spółki DATA według wzoru dla jednostki mikro.

Rozwiązanie wzorcowe:

Rachunek zysków i strat	zł
A. Przychody podstawowej działalności operacyjnej i zrównane z nimi, w tym zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)	330.600
B. Koszty podstawowej działalności operacyjnej:	324.300
I. Amortyzacja	9.000
II. Zużycie materiałów i energii	6.000
III. Wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	101.000
IV. Pozostałe koszty	208.300
C. Pozostałe przychody i zyski, w tym aktualizacja wartości aktywów	2.100
D. Pozostałe koszty i straty, w tym aktualizacja wartości aktywów	500
E. Podatek dochodowy	900
F. Zysk/strata netto (A–B+C–D–E)	7.000

Obliczenia dodatkowe

Pozycja A $330.000+600 = 330.600$

Pozycja B IV $14.000+1.000+3.000+190.000+300 = 208.300$

Pozycja C $(4.800-4.400)+1.700 = 2.100$

Pozycja D $(11.500-11.000) = 500$

BLOK TEMATYCZNY II

Pytania testowe

- Kontroli formalnej wniosku o zaliczkę dokonuje się:
 - przed jego dekretacją,**
 - po jego dekretacji,
 - obligatoryjnie po kontroli merytorycznej i rachunkowej.
- Potwierdzenie kontroli dowodów księgowych odbywa się:
 - wyłącznie poprzez podpis na dokumencie papierowym,
 - wyłącznie w formie elektronicznej,
 - w formie papierowej lub w formie elektronicznej.**
- Określenie trybu kontroli dokumentów pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym opisane jest w:
 - regulaminie organizacyjnym jednostki,
 - w dokumentacji przyjętych zasad (polityce) rachunkowości,**
 - informacji dodatkowej.
- Przykładem operacji gospodarczej zmieniającej wartość sumy bilansowej jest:
 - udzielenie pracownikowi pożyczki krótkoterminowej ze środków obrotowych jednostki,
 - przekazanie z rachunku bieżącego darowizny na rzecz fundacji,**
 - przekazanie weksla własnego na poczet uregulowania zobowiązania z tytułu dostaw i usług.
- Przyjęcie wyrobów gotowych z produkcji do magazynu:
 - zmniejszy sumę bilansową,
 - zwiększy sumę bilansową,
 - nie wpłynie na sumę bilansową.**
- Jednostka zakupiła za gotówkę za 1.000 zł materiały, które przyjęła do magazynu. Po zaksięgowaniu tej operacji suma bilansowa:
 - wzrośnie o 1.000 zł,
 - spadnie o 1.000 zł,
 - nie zmieni się.**
- Przeznaczenie części zysku na kapitał zapasowy to operacja:
 - aktywna (wywołująca zmiany tylko w aktywach bilansu),
 - pasywna (wywołująca zmiany tylko w pasywach bilansu),**
 - aktywno - pasywna.
- Sprawdzenie, czy dowód księgowy zawiera wszystkie niezbędne dane to element kontroli:
 - formalnej,**
 - merytorycznej,
 - rachunkowej.
- Weryfikacja danych zawartych w dowodzie księgowym, z punktu widzenia ich zgodności z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej to element kontroli:
 - formalnej,
 - merytorycznej,**
 - rachunkowej.
- Dokumentowanie operacji gotówkowych:
 - jest szczegółowo uregulowane przepisami ustawy o rachunkowości,
 - powinno zostać zawarte w „instrukcji kasowej” lub innej równoważnej dokumentacji,**
 - wynika z ograniczenia obrotu gotówkowego na rzecz obrotu bezgotówkowego.

11. Sposób ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (jego dekreteacja):
- należy obowiązkowo wskazać na dowodzie księgowym,
 - można zaniechać zamieszczania na dowodzie księgowym jeżeli wynika to odrębnych przepisów,
 - można zaniechać zamieszczania na dowodzie księgowym jeżeli wynika to z techniki dokumentowania zapisów księgowych.**
12. Sporządzone przez jednostkę dowody księgowe ujmujące już dokonane zapisy według nowych kryteriów klasyfikacyjnych to:
- dowody księgowe rozliczeniowe.**
 - dowody księgowe zastępcze,
 - dowody księgowe zbiorcze.
13. Zapisy na koncie „Rachunek walutowy” umożliwiają ustalenie kwoty operacji:
- jedynie w walucie polskiej z uwagi na obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych w walucie polskiej,
 - obligatoryjnie w walucie polskiej i fakultatywnie w walucie obcej,
 - w walucie polskiej i obcej.**
14. Określenie rodzaju dowodu księgowego w zapisie księgowym:
- jest obowiązkowe.**
 - można zaniechać, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów,
 - można zaniechać, jeżeli uprzednio został wskazany w dzienniku.
15. W zapisie księgowym, data dowodu księgowego stanowiącego jego podstawę, występuje:
- zawsze,
 - jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji.**
 - jeżeli różni się ona od daty zapisu.
16. Konto „Wynik finansowy”:
- wykazuje wyłącznie saldo końcowe Dt,
 - wykazuje wyłącznie saldo końcowe Ct,
 - może wykazywać saldo końcowe Dt albo Ct.**
17. Konto „Odpisy aktualizujące wartość długoterminowych aktywów finansowych” jest przykładem:
- podziału pionowego konta,**
 - podziału poziomego konta,
 - łączenia kont.
18. Wartość produkcji niezakończony wynika z salda konta:
- Koszty produkcji,**
 - Rozliczenie kosztów produkcji,
 - Rozliczenie kosztów rodzajowych.
19. Konto „Podatek dochodowy” to konto:
- pozabilansowe,
 - wynikowe,**
 - bilansowe.
20. Dwa salda końcowe Dt i Ct może jednocześnie wykazywać konto:
- Rozliczenie kosztów rodzajowych,
 - Rozliczenie kosztów produkcji,
 - Rozliczenie zakupu.**

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

W spółce z o.o. w bm. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1.	Otrzymano w formie darowizny środek trwały – samochód osobowy o wartości początkowej 60 000 zł
2.	Sprzedano środek trwały (urządzenie chłodnicze) o wartości początkowej 15 000 zł i dotychczasowym umorzeniu 12 000 zł. Wystawiono fakturę sprzedaży na kwotę 4 000 zł + VAT wg stawki 23%. Otrzymano fakturę za transport urządzenia do nabywcy na kwotę netto 300 zł + VAT 23%
3.	W celach inwestycyjnych zakupiono grunt. W najbliższym czasie jednostka nie zamierza użytkować ani sprzedać tego gruntu. Za grunt zapłacono z rachunku bieżącego 70 000 zł (WB)
4.	Przekazano z rachunku bieżącego do biura maklerskiego środki pieniężne na zakup trzyletnich obligacji skarbowych – 15 000 zł
5.	Otrzymano potwierdzenie zakupu obligacji skarbowych – 15 000 zł
6.	Ustalono miesięczną amortyzację samochodu osobowego 1 000 zł (ująć jako koszt wg rodzaju)
7.	Rozliczono kwotę przychodów dotyczących otrzymanej darowizny samochodu osobowego, przypadających na bieżący miesiąc 1 000 zł
8.	Sprzedano akcje obce traktowane jako lokata krótkoterminowa: a) wartość w cenie nabycia 3 000 zł b) przychód ze sprzedaży 3 600 zł (WB)
9.	Ujawniono nadwyżkę środka trwałego wycenionego na kwotę 32 000 zł

Fragment z wykazu kont księgi głównej jest następujący:

- 010 Środki trwałe
- 031 Długoterminowe aktywa finansowe
- 032 Długoterminowe inwestycje niefinansowe
- 070 Umorzenie środków trwałych
- 131 Rachunek bieżący
- 141 Krótkoterminowe aktywa finansowe
- 222 VAT należny
- 223 VAT naliczony
- 247 Rozliczenie nadwyżek
- 249 Pozostałe rozrachunki
- 400 Amortyzacja
- 750 Przychody finansowe
- 751 Koszty finansowe
- 760 Pozostałe przychody operacyjne
- 761 Pozostałe koszty operacyjne
- 840 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Dyspozycje:

W podanej tabeli sformułować treść operacji wynikających z założeń oraz dokonać ich dekretacji, wykorzystując podane numery kont księgi głównej.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść operacji	Wartość operacji	Dekretacja		
			Wn	Ma	
1.	Otrzymanie darowizny w postaci środka trwałego	60 000	010	840	
2.	a) przeniesienie dotychczasowego umorzenia	12 000	070	010	
	b) wyksięgowanie nieumorzonej wartości środka	3 000	761	010	
	c) faktura za sprzedany środek trwały: - netto	4 000		760	
		- VAT	920		222
		- brutto	4 920	249	
d) faktura za transport urządzenia: - netto	300	761			
	- VAT	69	223		
	- brutto	369		249	
3.	Zakup gruntu (cele inwestycyjne)	70 000	032	131	
4.	Przekazanie środków na zakup obligacji	15 000	249	131	
5.	Potwierdzony zakup obligacji trzyletnich	15 000	031	249	
6.	Miesięczna amortyzacja środków trwałych	1 000	400	070	
7.	Rozliczenie przychodów związanych z otrzymaną darowizną	1 000	840	760	
8.	a) wyksięgowanie sprzedanych akcji	3 000	751	141	
	b) przychód ze sprzedaży akcji	3 600	131	750	
9.	Ujawnienie nadwyżki	32 000	010	247	

Zadanie 2

Założenia:

W spółce z o.o. „AGAPOL” miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

Lp.	Dowód	Treść	Kwota
1.	Fa VAT Pz	Otrzymano fakturę od dostawcy X za zakupione towary handlowe, które przyjęto do magazynu: a) wartość netto b) koszty transportu c) VAT d) wartość brutto	11.000 1.000 2.760 14.760
2.	Fa VAT	Wystawiono fakturę za sprzedane towary dla odbiorcy A: a) wartość netto b) VAT c) wartość brutto	7.000 1.610 8.610
3.	Wz	Towary wydano z magazynu	6.000
4.	PK	Zapłacono dostawcy X (za fakturę z operacji 1) wekslem własnym: a) suma wekslowa b) w tym odsetki	15.500 740
5.	Pk	W związku z nieotrzymaniem w terminie wpłaty należności od odbiorcy A utworzono odpis aktualizujący w wysokości 50% kwoty należności.
6.	WB PK	Otrzymano wpłatę pełnej kwoty należności od odbiorcy A. Rozwiązano odpis aktualizujący
7.	WB	Zaciągnięto kredyt długoterminowy – środki wpłynęły na rachunek bieżący	120.000
8.	WB	Bank pobrał odsetki z tytułu zaciągniętego kredytu	1.000

Do księgowania operacji gospodarczych spółka wykorzystuje m. in. następujące konta księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
130	Rachunek bieżący	300	Rozliczenie zakupu
136	Kredyt bankowy	330	Towary
142	Weksle obce	403	Usługi obce
201	Rozrachunki z odbiorcami	404	Wynagrodzenia
202	Rozrachunki z dostawcami	730	Przychody ze sprzedaży towarów
205	Zobowiązania wekslowe	731	Wartość sprzedanych towarów
221	VAT naliczony	750	Przychody finansowe
222	VAT należny	751	Koszty finansowe
225	Rozrachunki z ZUS	760	Pozostałe przychody operacyjne
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	761	Pozostałe koszty operacyjne
280	Odpisy aktualizujące należności		

Dyspozycje:

- Zadekretować podane operacje gospodarcze przy założeniu, że ewidencja towarów jest prowadzona w cenie nabycia, a do księgowania operacji zakupu spółka stosuje konto „Rozliczenie zakupu”.
- Obliczyć wynik finansowy brutto spółki po zaksięgowanych operacjach.
- Obliczyć stan środków pieniężnych spółki po zaksięgowanych operacjach.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad. 1

Lp	Treść operacji	Kwota	Konto	
			Wn	Ma
1.	Zaksięgowano otrzymaną fakturę od dostawcy X za zakupione towary oraz przyjęto towary do magazynu	14.760	300	202
		11.000	330	300
		1.000	330	300
		2.760	221	300
			albo	
		14.760		202
		11.000	300	
		1.000	300	
		2.760	221	
		12.000	330	300
2.	Wystawiono fakturę za sprzedane towary dla odbiorcy A	8.610	201	
		7.000		730
		1.610		222
3.	Wydanie sprzedanych towarów z magazynu odbiorcy A	6.000	731	330
4.	Zapłata dostawcy X wekslem własnym	15.500		205
		14.760	202	
		740	751	
5.	Utworzenie odpisu aktualizującego w wysokości 50% kwoty należności od odbiorcy A	4.305	761	280
6.	Otrzymano wpłatę od odbiorcy A. Rozwiązano odpis aktualizujący.	8.610	130	201
		4.305	280	760
7.	Zaksięgowano wpływ środków pieniężnych z tytułu kredytu bankowego	120.000	130	136
8.	Pobranie odsetek przez bank	1.000	751	130

Ad 2.

Wynik finansowy brutto wynosi:

$$7.000 + 4.305 - 6.000 - 1.740 - 4.305 = - 740 \text{ (strata brutto)}$$

Ad 3.

Stan środków pieniężnych wynosi:

$$8.610 + 120.000 - 1.000 = 127.610 \text{ zł}$$

Zadanie 3

Założenia:

Spółka z o.o. jest producentem grzejników przemysłowych, które produkowane są na masową skalę. Zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości spółka prowadzi ewidencję kosztów zarówno w układzie rodzajowym jak i funkcjonalnym.

Spółka stosuje między innymi następujące symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	520	Koszty wydziałowe
310	Materiały	550	Koszty zarządu
402	Zużycie materiałów	580	Rozliczenie kosztów działalności
405	Wynagrodzenia	600	Wyroby gotowe
490	Rozliczenie kosztów rodzajowych	620	Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych
500	Koszty produkcji podstawowej		

Dyspozycje:

- Zadekretować operacje gospodarcze zestawione w tabeli, przy zastosowaniu numerów kont, określonych w treści zadania.
- Obliczyć wartość bilansową wyrobów gotowych oraz produkcji w toku.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad. 1

Lp.	Treść operacji gospodarczej	Kwota	Dt	Ct
1.	Wydano z magazynu materiały potrzebne do procesu produkcyjnego grzejników.	500.000	402	310
2.	Zgodnie z rozdzielnikiem kosztów 70% wydanych materiałów obciąża bezpośrednio koszty produkcji, a 30% koszty wydziałowe.	350.000 150.000	500 520	490 490
3.	Zaksięgowano listę płac za bieżący miesiąc.	250.000	405	230
4.	Koszty wynagrodzeń obciążają: - koszty bezpośrednie produkcji - koszty wydziałowe - koszty zarządu	200.000 10.000 40.000	500 520 550	490 490 490
5.	Przeksięgowano koszty wydziałowe na konto kosztów produkcji podstawowej.	160.000	500	520
6.	Wyprodukowano i przyjęto do magazynu 5.000 szt. grzejników po planowanym koszcie wytworzenia wynoszącym 100 zł/szt.	500.000	600	580
7.	Skalkulowano i zaksięgowano rzeczywisty koszt wytworzenia przyjętych wyrobów gotowych, który wynosi 98 zł/szt.	490.000	580	500
8.	Zaksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych.	10.000	580	620

Ad. 2

Wartość bilansowa wyrobów gotowych = 500 000 - 10 000 = **490 000**

Wartość produkcji w toku = 350.000+200.000+160.000-490.000 = **220.000**

BLOK TEMATYCZNY III

Pytania testowe

1. Wydruki komputerowe ksiąg rachunkowych powinny składać się z automatycznie numerowanych stron, z oznaczeniem pierwszej i ostatniej oraz być sumowane na kolejnych stronach wydruku:
 - a) **w sposób ciągły w roku obrotowym,**
 - b) w sposób ciągły ale tylko w okresie miesiąca,
 - c) zasada ciągłości nie dotyczy prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera.

2. Za równoważne z wydrukiem ksiąg rachunkowych uważa się:
 - a) przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych umożliwiający ich wydrukowanie w okresie nie krótszym niż 5 lat licząc od dnia następującego po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy,
 - b) **przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych zapewniający trwałość zapisu informacji przez czas nie krótszy niż 5 lat licząc od początku roku następującego po roku obrotowym,**
 - c) przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych zapewniający trwałość zapisu informacji przez czas nie krótszy niż 1 rok licząc od początku roku następującego po roku obrotowym.

3. Księgi rachunkowe otwiera się w ciągu 15 dni od dnia:
 - a) **rozpoczęcia działalności,**
 - b) kończącego rok obrotowy,
 - c) poprzedzającego zmianę formy prawnej.

4. Zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na
 - a) **nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe,**
 - b) zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy,
 - c) sporządzeniu i ogłoszeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy.

5. Powstałe w wyniku inwentaryzacji, przeprowadzonej w dniu 10.01.2022 r., według stanu na ostatni dzień roku obrotowego 2021, niedobory materiałów, należy rozliczyć w księgach rachunkowych roku:
 - a) **2021,**
 - b) 2022,
 - c) 2021 albo 2022 w zależności kiedy powstanie wiarygodne (zgodnie z zasadą rzetelnego i jasnego obrazu) wyjaśnienie przyczyny powstania niedoboru.

6. Zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej sporządza się nie rzadziej niż na koniec:
 - a) każdego roku obrotowego,
 - b) **każdego miesiąca,**
 - c) każdego kwartału.

7. Zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów sporządza się:
 - a) **na dzień inwentaryzacji,**
 - b) na koniec każdego miesiąca jeżeli taki dzień został wskazany w instrukcji inwentaryzacyjnej,
 - c) w zależności od decyzji kierownika jednostki zawartej w instrukcji inwentaryzacyjnej – raz na 3 lub raz na 5 lat.

8. Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla:
 - a) pozostałych przychodów operacyjnych,
 - b) **operacji gotówkowych w przypadku prowadzenia kasy,**
 - c) zaliczek na środki trwałe w budowie.

9. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera w spółce akcyjnej będącej jednostką małą, zasada podwójnego zapisu obowiązuje na kontach:
- księgi głównej,**
 - księgi głównej i kontach ksiąg pomocniczych,
 - wybranych i określonych przez jednostkę w dokumentacji przyjętych zasad (polityce) rachunkowości kontach pozabilansowych.
10. Możliwość odpisywania towarów w koszty na dzień ich zakupu istnieje, jeżeli takie rozwiązanie:
- zapropnuje kierownikowi jednostki biuro rachunkowe,
 - przyjme kierownik jednostki jako metodę wyceny rozchodu towarów,
 - przyjme kierownik jednostki jako metodę prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla towarów.**
11. Towary inwentaryzuje się:
- zawsze na ostatni dzień roku obrotowego w przypadku odpisywania w koszty wartości towarów na dzień ich zakupu,**
 - raz w ciągu 2 lat, w przypadku towarów objętych ewidencją ilościową,
 - raz w roku, w przypadku towarów objętych ewidencją wartościowo – ilościową.
12. Ciągłość zapisów w księgach rachunkowych oznacza, że są one prowadzone:
- bieżąco,
 - bezbłędnie,**
 - sprawdzalnie.
13. Księgi rachunkowe:
- mogą być prowadzone poza siedzibą jednostki,**
 - zawsze są prowadzone w siedzibie jednostki lub miejscu sprawowania zarządu,
 - są prowadzone w siedzibie jednostki lub w miejscu sprawowania zarządu, lub innym miejscu za zgodą organu kontroli lub nadzoru.
14. Inwentaryzację wartości niematerialnych i prawnych na ostatni dzień roku obrotowego jednostka:
- przeprowadza metodą potwierdzenia sald,
 - przeprowadza metodą weryfikacji,**
 - nie ma obowiązku przeprowadzania, bowiem salda wynikają z dokumentacji wewnętrznej jednostki.
15. Ujawnienie podczas inwentaryzacji niedoboru wyrobów gotowych w magazynie należy ująć w księgach rachunkowych w następujący sposób:
- Dt: „Rozliczenie niedoborów”, Ct: „Wyroby gotowe”,**
 - Dt: „Pozostałe koszty operacyjne”, Ct: „Wyroby gotowe”,
 - Dt: „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”, Ct: „Wyroby gotowe”.
16. Rozliczenie niedoborów materiałów uznanych za niedobory w ramach norm na ubytki naturalne, należy ująć w księgach rachunkowych w następujący sposób:
- Dt: „Zużycie materiałów i energii”, Ct: „Rozliczenie niedoborów”,**
 - Dt: „Pozostałe koszty operacyjne”, Ct: „Rozliczenie niedoborów”,
 - Dt: „Rozliczenie niedoborów”, Ct: „Rozliczenie nadwyżek”.
17. Obciążenie konta „Zużycie materiałów i energii” występuje przy rozliczeniu niedoboru materiałów uznanego za:
- pozorny,**
 - powyżej norm i limitów,
 - zawiniony.

18. Jednostka odpisuje wartość materiałów w koszty w momencie ich zakupu. Termin i częstotliwość inwentaryzacji uważa się za dotrzymane, jeżeli:
- inwentaryzacja materiałów zostanie przeprowadzona nie później niż na dzień bilansowy,**
 - inwentaryzację materiałów rozpoczęto nie wcześniej niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończono do 15 dnia następnego roku,
 - w tym przypadku inwentaryzacja materiałów nie musi być przeprowadzana.
19. Inwentaryzacja drogą potwierdzenia sald przeprowadzana jest m.in. w przypadku:
- należności spornych i wątpliwych,
 - należności z tytułu dostaw i usług od osób fizycznych nieprowadzących ksiąg rachunkowych,
 - papierów wartościowych w formie zdematerializowanej.**
20. Na ostatni dzień roku obrotowego, bez możliwości przesunięcia terminu, należy przeprowadzić inwentaryzację m.in.:
- produktów gotowych i produktów w toku,
 - środków pieniężnych w kasie i produktów w toku,**
 - zapasów drewna w jednostkach prowadzących gospodarkę leśną.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

W Spółce z o. o. przeprowadzono inwentaryzację towarów. Zgodnie z polityką rachunkowości spółka ewidencjonuje koszty w układzie rodzajowym, stosując między innymi następujące symbole i nazwy kont:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
130	Rachunek bieżący	330/1	Towary A
202	Rozrachunki z odbiorcami	330/2	Towary B
221	VAT należny	330/3	Towary C
234	Pozostałe rozrachunki z pracownikami	402	Zużycie materiałów
241	Rozliczenie niedoborów	405	Wynagrodzenia
242	Rozliczenie nadwyżek	750	Przychody finansowe
246	Należności dochodzone na drodze sądowej	755	Koszty finansowe
280	Odpisy aktualizujące należności	760	Pozostałe przychody operacyjne
249	Pozostałe rozrachunki	765	Pozostałe koszty operacyjne

Dyspozycja:

Zadekretować operacje gospodarcze, wykorzystując numery kont z powyższego wykazu.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść zdarzenia gospodarczego	Kwota	Dt	Ct
1.	W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji towarów w magazynie spółki stwierdzono: a) niedobór 50 szt. towaru A w cenie 300 zł/szt, b) nadwyżkę 55 szt. towaru B w cenie 250 zł/szt, c) niedobór 40 szt. towaru C w cenie 200 zł/szt.	15.000 13.750 8.000	241 330/2 241	330/1 242 330/3
2.	Niedobór towaru A skompensowano z nadwyżką towaru B, a powstałe różnice odniesiono odpowiednio w pozostałe przychody i koszty operacyjne	12.500 2.500 1.250	242 765 242	241 241 760
3.	Niedobór 40 szt. towaru C uznano za zawiniony przez osobę materialnie odpowiedzialną.	8.000	234	241
4.	Osoba materialnie odpowiedzialna nie uznała niedoboru za zawiniony. Wobec braku zgody osoby materialnie odpowiedzialnej sprawę skierowano do sądu.	8.000	246	234
5.	Dokonano odpisu aktualizującego na wartość roszczenia skierowanego do sądu	8.000	765	280
6.	Sąd uznał winnym osobę materialnie odpowiedzialną za całą wartość niedoboru.	8.000	234	246
7.	Osoba materialnie odpowiedzialna wpłaciła kwotę niedoboru na rachunek bieżący spółki.	8.000	130	234
8.	Rozwiązano odpis aktualizujący w związku z wpłatą wartości roszczenia.	8.000	280	760

Zadanie 2

Założenia:

Spółka z o.o. jest producentem obuwia i zgodnie z polityką rachunkowości prowadzi ewidencję kosztów działalności operacyjnej zarówno w układzie rodzajowym jak i kalkulacyjnym.

Spółka stosuje między innymi następujące symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
010	Środki trwałe	409	Pozostałe koszty rodzajowe
070	Umorzenie środków trwałych	490	Rozliczenie kosztów rodzajowych
131	Rachunek bieżący	520	Koszty wydziałowe
201	Rozrachunki z dostawcami	540	Koszty sprzedaży
221	VAT naliczony	550	Koszty zarządu
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	640	Rozliczenia międzyokresowe kosztów (RMK) - czynne
249	Pozostałe rozrachunki	645	Rozliczenia międzyokresowe kosztów (RMK) - bierne
401	Amortyzacja	760	Pozostałe przychody operacyjne
402	Zużycie materiałów	761	Pozostałe koszty operacyjne
403	Usługi obce	830	Rezerwy na zobowiązania
405	Wynagrodzenia	840	Rozliczenia międzyokresowe przychodów (RMP)

Dyspozycja:

W grudniu 20XX roku, wystąpiły następujące operacje gospodarcze, które należy zadekretować, stosując powyższe numery kont przy założeniu, że spółka na kontach zespołu 4 i zespołu 5 ewidencjonuje koszty dotyczące bieżącego okresu.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść zdarzenia gospodarczego	Kwota	Dt	Ct
1.	Otrzymano dotację na zakup maszyny produkcyjnej	120.000	131	840
2.	Naliczono amortyzację maszyny produkcyjnej sfinansowanej z dotacji. Będzie ona wykorzystywana do produkcji obuwia. Dokonano rozliczenia Rozliczeń Międzyokresowych Przychodów.	28.000	401	070
		28.000	520	490
		28.000	840	760
3.	Na podstawie polisy ubezpieczeniowej zaksięgowano zobowiązanie za ubezpieczenie majątku spółki na 12 miesięcy.	24.000	640	249
4.	Zaksięgowano odpis kosztów ubezpieczenia majątku za bieżący miesiąc.	2.000	409	640
		2.000	550	490
5.	Na koniec roku obrotowego utworzono RMK bierne na przewidywaną wypłatę premii dla pracowników działu sprzedaży.	100.000	540	645
6.	Zaksięgowano listę płac pracowników administracji za bieżący miesiąc.	95.000	405	230
		95.000	550	490
7.	Utworzono RMK bierne na koszty badania sprawozdania finansowego.	17.000	550	645
8.	Utworzono rezerwę na skutki toczącego się postępowania sądowego.	150.000	761	830
9.	Otrzymano prawomocny wyrok sądu informujący o korzystnym wyroku postępowania sądowego. Rozwiązano wcześniej utworzoną rezerwę.	150.000	830	760